



Mestna občina
Ljubljana
Mestni svet

**Svetniški klub
SDS**

Krekov trg 10
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 45 41
faks: 01 306 45 23
sds@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Številka: 90000-5/2019-24
Ljubljana: 18.02.2019

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet
Mestni trg 1,
1000 Ljubljana

k 2.točki 2. seje

Zadeva: vprašanje in pobude

V skladu s 97. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL, posredujem svetniško vprašanje oziroma pobudo:

Podajam pobudo, da MOL objavi svoje stališče glede hrupa, ki ga po trditvah stanovalcev Ulice Milčinskega v Šiški zaznavajo in ga povzroča Litostroj Jeklo oz. Litostroj specialna livarna. Obstaja namreč sum, da zahtevane meritve hrupa niso bile izvedene korektno, z ne ukrepanjem pa se slabša zdravje prebivalcev ne le omenjene ulice, temveč tudi širšega okolja.

Predlagam, da MOL naroči nove meritve in izvedbo tudi sama nadzoruje, tako da na ARSO poda zahtevo, da ta MOL pripozna kot stranskega udeleženca v postopku preverjanja izdanega OVD za Litostroj Jeklo oz. Litostroj specialno livarno. To pa zato, ker hrup zadeva širše okolje tovarne in posledično slabše bivalne razmere za prebivalce.

Predlagam, da po izvedenih postopkih v primeru, da se trditev izkaže za točno, MOL poda na pristojno sodišče zahtevo, ob predložitvi elaboratov MOL o neodvisnih meritvah hrupa iz l. 2017, da sodišče odredi prepoved obratovanja onesnaževalca okolja - Litostroj specialne livarne.

Le tako bo MOL svojim prizadetim meščanom, pokazala okoljsko odgovornost, oziroma da skrbi za zdravje svojih meščanov in da upravičeno nosi naziv Zelene prestolnice Evrope 2016!

Hvala za čimprejšnji odgovor!

Mojca Škrinjar l.r.
Svetnica MS MOL

Priloga:

- pismo prebivalca

št.: ARSO – OVD 2
datum: 1.12.2018

Republika Slovenija
Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija Republike Slovenije za okolje
Vojkova 1b
1000 Ljubljana
el. naslov: gp.arso@gov.si

Zadeva: Zahteva za vstop v upravni postopek preverjanja okoljevarstvenega dovoljenja
upravljavca Litostroj specialna livarna – dopolnitev zahteve
Zveza: Vaš dopis št.: 35400-387/2018-2 z dne 29.11.2018

Dne 1.12.2018 mi je bil vročen vaš dopis, št.:35400-387/2018-2 z dne 29.11.2018, s katerim me pozivate, da dopolnim mojo zahtevo za vstop v upravni postopek preverjanja okoljevarstvenega dovoljenja izdanega upravljavcu Litostroj specialni livarni oz. da izkažem pravni interes.

V zvezi razvpitim in flagrantnim onesnaževanjem okolja, s strani Litostroj specialne livarne, prej Litostroj Jeklo, je na spletu veliko prispevkov, na predmetno onesnaževanje pa je **že v letu 2009** opozarjala tudi Zveza ekoloških gibanj Slovenije. Zadevo pa zelo dobro poznate tako na ARSO kot na IRSOP, ki sta odgovorna državna organa, odgovorna za kršenje temeljne človekove pravice po bivanju v zdravem življenjskem okolju oz. za kršenje 72. čl. Ustave RS.

Nad prebivalci sev. dela Milčinskega ul., kjer stanujem tudi sam, se že vrsto let izvaja ekološki teror Litostroj specialne livarne z drastično prekoračenimi dopustnimi nivoji hrupa in z dimnimi izpusti s strupenimi substancami (po neuradnih informacijah je prisotno tudi radioaktivno sevanje).

Pojavlja se utemeljen sum, da je bilo, s strani Litostroj jekla, predloženo na ARSO, v postopku izdaje OVD, Poročilo o stanju hrupa v okolju; Litostroj Jeklo d.o.o. št.: LFIZ-20150120-FD/P, ZVD, z dne 17.06.2015 (imate ga v spisu), ki očitno ni odražalo dejanskega stanja hrupa v okolici Litostroj Jekla (**kriva izpoved**) oz. **niso bile meritve izvajane pri maksimalnem nivoju obratovanja** stare in amortizirane odpraševalne naprave. Predsednica Civilne iniciative ga. Stergar je celo dejala, da naj bi takrat merili hrup v hrupni senci za garažami (ob Goriški).

Upravni organ, pa je, v postopku izdaje OVD, domnevno nekritično sprejel poročilo o hrupu in ni preverjal vseh dejstev in okoliščin, ki bi jih moral oz. domnevno ni ugotavljal resničnega dejanskega stanja in v ta namen ugotovil vsa dejstva, ki so bila pomembna za zakonito in pravilno odločbo (8. čl. ZUP). Glede na predloženo poročilo za hrup so **vprašljivi tudi v postopku predloženi podatki o emisijah izpustov v zrak**.

Na ARSO imate tudi dve poročili o neodvisnih in nenapovedanih meritvah hrupa, ki jih je zaradi številnih pritožb meščanov naročila MOL in jih je izdelal, z vaše strani, pooblaščen izvajalec A-PROJEKT,d.o.o. pod št.: Aprojekt 55/2017 z dne 16. avgusta 2017 in št.: Aprojekt 78/2017 z dne 11. oktobra 2017 (posredovani sta vam bili s strani MOL).

Te neodvisne in nenapovedane meritve hrupa tako negirajo (**izkazujejo močno prekoračevanje dopustnih nivojev hrupa**) domnevno usmerjane (ne pri maksimalnem nivoju obratovanja) meritve ZVD, ki jih je v postopku izdaje OVD akceptiral upravni organ.

Neodvisne in nenapovedane meritve MOL, ki jih je izdelal z vaše strani pooblaščen izvajalec, so edine kredibilne meritve hrupa in bi na podlagi le teh lahko oz. že morali ukrepati!

Varuhinja človekovih pravic me je informirala, da ste 18.6.2018 prejeli od Litostroj specialne livarne poročilo o meritvah hrupa, ki jih je ponovno izdelal ZVD in ponovno kažejo (ponovno prirejeno obratovanje naprave za potrebe meritev; ponovno kriva izpoved) za Litostroj specialno livarno ugodne rezultate.

Sam sem se, pred 38 leti, med prvimi v Sloveniji, ukvarjal z meritvami hrupa prometa in si sedaj večkrat sposodim profesionalno in kalibrirano napravo za meritve hrupa. Tudi moje meritve hrupa potrjujejo rezultate neodvisnih in nenapovedanih meritev hrupa, ki jih je naročila MOL in ne akceptiranih v uradnih postopkih!

Pred dnevi sem, 20 m od odpraševalne naprave, ponovno izmeril hrup 74 db!

V aprilu 2018 me je, glavna republiška okoljska inšpektorica, naslednji dan, potem ko sem o zadevi obvestil takratnega predsednika Vlade RS, obvestila, da je odredila za Litostroj specialno livarno izvedbo kontrolnega monitoringa hrupa. Zaradi soodvisnosti **bi morala odrediti**, da se istočasno izvaja tudi monitoring izpustov (več hrupa - manj izpustov in obratno)!

Kontrolni monitoring naj bi bil že izveden, ob vednosti, o času izvedbe, pristojne inšpektorice in seveda upravljavca naprave. Zakaj **nihče o terminu kontrolnih meritev ni obvestil prizadetih prebivalcev oz. Civilne iniciative**, česa se boji ob korektnih (predpisanih) pogojih za meritve?!

Ponovno obstaja sum, da niso bile meritve izvajane ob maksimalnem nivoju obratovanja odpraševalne naprave! Zanima me ali bo v zadevi kakršnakoli odgovornost pristojne inšpektorice ob eventualno nekritičnem sprejetju poročila o kontrolnih meritvah hrupa (upravni delavec mora v postopku preučiti vsa dejstva in okoliščine oz. odločiti na podlagi 10. čl. ZUP).

V sanacijo odpraševalne naprave se, od neodvisnih in nenapovedanih meritvah MOL, ni domnevno vlagalo nič (finančno stanje onesnaževalca okolja – glej dopis varuhinje človekovih pravic), zato nivoji hrupa niso in ne morejo biti nižji (tudi sam še vedno merim hrup), kot so bili izmerjeni s strani A-PROJEKTA, po naročilu MOL.

Litostroj specialna livarna je **družbeno neodgovorno podjetje**, kar potrjuje dejstvo, da več let ni plačevala prispevkov za svoje delavce (podatek iz medijev na spletu; npr. časopis Mladina: **Goljufanje s pomočjo države**) in je dolžnik državne FURS, ki je **nedopustno dovoljevala to dolgoletno početje** (preverite po uradni dolžnosti pri državni FURS), delavci pa naj bi pred cca. dobrim mesecem tudi stavkali. Poleg tega Litostroj specialna livarna zastruplja okolje (zastrupljen sem s Hg (živo srebro), partnerka pa ima raka) in moti nočni počitek bližnjim stanovalcem, z vsemi zdravstvenimi posledicami.

Skrajni čas je, da pristojna državna organa **takoj odgovorno ukrepata, brez zavlačevanja**, in prizadetim stanovalcem Milčinskega ul. zagotovita ustavno pravico iz 72. čl. Ustave RS in tako ravnata družbeno odgovorno, kar je v osnovi njuna **obligacija!**

Državni uslužbenec upravnega organa, ki vodi postopek, lahko nivo hrupa preveri (199. In 200. čl. ZUP), **nenapovedano**, na terenu (tudi ponoči npr. **ob 2 h** – motenje nočnega počitka prebivalcem). Osnovni merilci hrupa so cenovno dostopni in se enostavno uporabljajo, verjetno jih imate tudi na ARSO. Merilci hrupa pa so dostopni, brezplačno, tudi za mobilne telefone. Oboji merilci hrupa pa, z zadostno natančnostjo, pokažejo dejanske ravni hrupa, ki krepko presegajo »uradne meritve«, iz upravnih postopkov, in seveda dopustne nivoje hrupa.

Končna odgovornost pa je seveda predvsem na državnem uslužbencu, ki odloči o zadevi!

Priporočam, da na spletu poslušate (je poučno):

1. V arhivu vala 202, oddajo Kje pa vas čevelj žuli, Hrup iz Litostroja, z dne 30.5.2018;
2. V arhivu radio prvi, oddajo Studio ob 17; Hrup v okolju, z dne 21.11.2018 (posebno pozorno poslušajte izvajanje dr. Metode Dodič Fikfak o **posledicah izpostavljenosti hrupu na zdravje**).

Predvsem pa je potrebno takoj prepovedati nočno obratovanje, v najkrajšem času pa je potrebno popolno zaprtje obrata, ki po nenapovedanih in neodvisnih meritvah hrupa ne izpolnjuje okoljskih zahtev!

Dajem pa tudi pobudo za postavitve ekološke merilne naprave za meritve parametrov onesnaževanja okolja na območju sev. dela Milčinskega ul.. Na razpolago dajem, brezplačno, tudi prostor na mojem vrtu. MOL, ki je za proslavo naziva Zelena prestolnica Evrope 2016 porabila 300.000,00 € je napisala, da nima 20.000,00 € za postavitve takšne naprave!

STORITE VSE, KAR JE VAŠA DOLŽNOST, DA NEMUDOMA ZAGOTOVITE PRAVICO IZ 72. čl. USTAVE RS IN DA SE TUDI PRENEHA Z KRŠITVAMI ZAKONODAJE EU!

V pričakovanju konkretnih rezultatov, zaznavnih na terenu,
vas lepo pozdravljam!

Priloga:

- Odgovor varuhinje človekovih pravic
št.: 17.1-2/2018-223-HA z dne 15.11.2018

Poslano na el naslov:

- gp.arso@gov.si
- gregor.sluga@gov.si
- natalija.ocko@gov.si

Številka: 17.1 - 2 / 2018 - 23 - HA
Datum: 15.11.2018

Spoštovani,

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) je obravnaval vašo pobudo v zvezi s problematiko hrupa in onesnaževanja okolja, ki ga povzroča obrat Litostroj Jeklo, zdaj Litostroj specializirane livarne. Kot smo vas že seznanili, smo v zvezi z vašo pobudo opravili poizvedbi pri Mestni občini Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) in Inšpektoratu RS za okolje in prostor (v nadaljevanju: IRSOP).

IRSOP nas je v odgovoru med drugim seznanil, da je zaradi povečanega števila prijav inšpektorica za okolje dne 17. 4. 2018 odredila izvedbo kontrolnega monitoringa emisij hrupa v okolje v družbi Litostroj specializirana livarna d.o.o., Litostrojska cesta 44 v Ljubljani.

MOL pa nas je seznanila z več svojimi dopisi Agenciji RS za okolje (v nadaljevanju: ARSO), in sicer:

- z dopisom št. 35400-74/2016-12, z dne 22. 12. 2017, s katerim je MOL seznanila ARSO o velikih odstopanjih med meritvami hrupa, ki jih je leta 2015 izvedel Laboratorij za fizikalne meritve Zavoda za varstvo pri delu in meritvami, ki jih je v letu 2017 po naročilu MOL izvedel drugi izvajalec. MOL je v dopisu izrazila dvom v korektnost izvedenih meritev hrupa v letu 2015 in predlagala, da ukrepite v skladu s 102. in 103. členom Zakona o varstvu okolja (ZVO-1).
- z dopisom št. 35400-74/2016-11, z dne 22. 1. 2018, s katerim je MOL na ARSO naslovila zahtevo za preveritev okoljevarstvenega dovoljenja Livarne Litostroj.
- z dopisom št. 35400-74/2016-17, z dne 10. 5. 2018, s katerim je MOL na ARSO naslovila ponovno zahtevo za preveritev okoljevarstvenega dovoljenja Livarne Litostroj.

Na podlagi navedenega smo se za pojasnila obrnili na ARSO. Odgovor ARSO smo že prejeli. Iz odgovora izhaja, da je ARSO upravljavcu Litostroj specializirane livarne d. o. o. izdala okoljevarstveno dovoljenje (v nadaljevanju: OVD) št. 35407-84/2006-29, z dne 23. 4. 2010 in ga spremenila z odločbama št. 35406-26/2013-6, z dne 25. 11. 2014 in 35406-57/2017-9, z dne 20. 6. 2017. V času od zadnje spremembe OVD, tj. od 20. 6. 2017 naprej, se je spremenilo več predpisov, ki se nanašajo na obratovanje naprave, katere upravljavec je Litostroj specializirana livarna.

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC RS

Dunajska 96, 1109 Ljubljana Telefoni: +386 1 47 500 90 Faxi: +386 1 47 500 40
BREZPLAČNI TELEFONSKI KLINIK IN INFORMACIJE: 080 15 30 E-pošta: info@varuh-rs.si
WWW.VARUH-RS.SI

Zaradi navedenih sprememb predpisov je ARSO dne 3. 9. 2018 skladno z 78. členom ZVO-1 po uradni dolžnosti pričela s preverjanjem in postopkom posodobitve OVD. Predvidevamo, da je navedeni postopek še v teku, zato s tem v zvezi pogoji za morebitno nadaljnje posredovanje Varuha niso več izpolnjeni.

ARSO je na podlagi velikih odstopanj rezultatov meritev hrupa iz leta 2015 in 2017 pričela tudi s postopkom preverjanja kakovosti monitoringa po 102. členu ZVO-1 in o tem obvestila Zavod za varstvo pri delu (v nadaljevanju: ZVD). ARSO je pojasnila, da je ZVD na ARSO posredoval akreditirani del poročila o meritvah hrupa v okolju in v odgovoru navedel tudi, da je na kvaliteto vzdrževanja hrupnih naprav in s tem na emisije hrupa najverjetneje vplivalo to, da naj bi se finančno stanje podjetja Litostroj Jeklo v zadnjih dveh letih močno poslabšalo. ZVD meni, da na velika odstopanja meritev vpliva tudi odstranitev vegetacijskega pasu med odpraševalno napravo in izpostavljenimi objekti, saj se je v letu 2015 na tem območju raztezal širok vegetacijski pas, zasajen z različnim drevjem, grmičevjem in vrtninami, leta 2017 pa so ga odstranili ter na tem mestu vzpostavili veliko parkirišče z makadamsko površino. Po mnenju ZVD ima lahko takšna degradacija tal za posledico bistveno povišanje imisijskih ravni hrupa; na oddaljenosti 100 m lahko te razlike presegajo tudi deset decibelov.

ARSO je v odgovoru Varuhu nadalje pojasnila, da je 18. 6. 2018 od upravitelja prejela Poročilo o stanju hrupa v okolju Litostroj specializirana livarna d. o. o. št. LOM-20180014-FD/P, z dne 13. 6. 2018, ki ga je izdelal ZVD. Poročilo je upravljavec posredoval skladno z zahtevami iz OVD in 12. členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju. Navajajo, da je iz rezultatov meritev in izračunov kazalcev hrupa v okolju, navedenih v poročilu razvidno, da izmerjene vrednosti kazalcev hrupa v okolje in končne ravni hrupa na mestih ocenjevanja, pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb z varovanimi prostori, ne presegajo predpisanih mejnih vrednosti za III. območje varstva pred hrupom.

Iz podanih pojasnil izhaja, da so pristojni organi problematiko, ki je izhajala iz vaše pobude, obravnavali v skladu s pristojnostmi in pričeli z vodenjem ustreznih postopkov, zato pogoji za morebitno nadaljnje posredovanje Varuha v tej zadevi za zdaj niso izpolnjeni. Pričakujemo, da bodo tudi postopki, ki so še v teku, končani v razumnem roku in da bodo v okviru teh obravnavane in preverjene tudi vse navedbe iz vaše pobude. Obravnavo vaše pobude pa s tem odgovorom zaključujemo.

Lep pozdrav,

Vlasta Nussdorfer
varuhinja človekovih pravic

